

به نام ایزدوانا

شرحی بر

محاسبه تاخیرات پیمانکاران

(طبق شرایط عمومی پیمان)

نشریه شماره ۴۳۱۱

مؤلف

مهندس علیرضا حدودست

گنو مهندسان مشاور

سازمان ملی استاندارد

بهار ۱۳۹۰

سرشناسه	: حقدوست، علیرضا، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	: شرحی بر محاسبه تاخیرات پیمانکاران (طبق شرایط عمومی پیمان نشریه شماره ۴۳۱۱) / علیرضا حقدوست.
مشخصات نشر	: تهران: فدک ایستاتیس، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص: جدول.
شابک	: ۴۰۰۰ ریال : ۲-۲۷-۰۱۶۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۰.
موضوع	: پیمانکاری-- حسابداری
موضوع	: پیمانکاری-- ایران
موضوع	: پیمانکاران-- قوانین و مقررات-- ایران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ خ۷/پ۹/ HF۵۶۸۶
رده بندی دیویی	: ۶۵۷/۸۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۷۲۹۶۴

مهندسین مشاور

شرحی بر محاسبه تاخیرات پیمانکاران

تالیف	: علیرضا حقدوست
مدیر تولید	: مجیدرضا زروئی
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۰
تیراژ	: ۱۵۰۰
چاپ و صحافی	: گنج‌شایگان
قیمت	: ۴۰۰۰ ریال
شابک	: ۲-۲۷-۰۱۶۰-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به مولف و مهندسین مشاور گنو می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از مولف و مهندسین مشاور گنو ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

معاونت حقوقی
انتشارات فدک ایستاتیس

به پاس قدردانی، تقدیم به آنان که:

در کلاس تعلیم و تربیت، درس ایمان و خدمت به من آموختند

با دستانشان گشایم و با چشمان پرفروغشان خواندم

آنانکه، سختی‌های راه را با من، هم آوا شدند...

پدر بزرگوار

مادر مهربان

همسر کرامی و

نور دیدگانم، محمدرضا

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	سخنی با خوانندگان .....
۳	فصل اول : آشنایی با مفاهیم .....
۵	مقدمه
۵	موافقتنامه
۵	پیمان
۶	شرایط عمومی
۶	شرایط خصوصی
۶	برنامه زمانی اجرای کار
۶	مبلغ اولیه پیمان
۶	مبلغ نهایی پیمان
۷	متوسط کارکرد فرضی ماهیانه
۷	مدت اولیه پیمان
۷	مدت پیمان
۷	مدت تمدید مجاز

فصل دوم : تعیین تأخیرات مجاز و غیر مجاز ۹

۱۱ ۱- نحوه تعیین تأخیرات مجاز و غیرمجاز

۱۱ ۲- دلایل تغییر مدت پیمان

۱۲ ماده ۳۰- تغییر مدت پیمان

فصل سوم: تشریح دلایل ایجاد تأخیر در پروژه ۱۵

۱۷ ۱- تغییر مبلغ پیمان

۱۹ ۲- ایجاد تغییر اساسی در نقشه‌ها و مشخصات فنی

۲۱ ۳- تحویل کارگاه ، ابلاغ دستور کارها و ...

۲۲ ماده ۲۸- تحویل کارگاه

۳۳ ۴- تأخیر در تحویل مصالح تعهدی کارفرما

۳۳ ۵- حوادث قهری و کشف اشیای عتیقه و...

۳۳ ماده ۲۶- آثار تاریخی و اشیای عتیقه

۳۴ ماده ۴۳- بروز حوادث قهری

۳۶ ۶- محدودیت برای ورود مصالح و تجهیزات

۳۶ ۷- تعلیق کار

صفحه	عنوان
۳۷	ماده ۴۹- تعلیق
۳۸	۸- وضع قوانین و مقررات جدید
۳۹	۹- تعهدات مالی کارفرما
۴۰	ماده ۳۶- پیش پرداخت
۴۱	بخشنامه تعیین پیش پرداخت
۵۲	بخشنامه اصلاحی پیش پرداخت
۵۸	ماده ۳۷-پرداخت صورت وضعیت
۶۳	بخشنامه تعیین تاخیرات مالی
۷۱	بخشنامه تکمیلی تاخیرات مالی
۷۷	فصل چهارم : نمونه گزارش تاخیرات .....
۷۹	پروژه شماره یک
۹۵	پروژه شماره دو
۱۰۹	فهرست منابع .....

سخنی با خوانندگان:

« بنام آنکه جان را فکرت آموخت »

دانایی ، مدیریت و نوآوری ، از عوامل مهم در ارائه خدمات مهندسی رضایت بخش می باشند. این ویژگی ها ، با توسعه توانمندی منابع انسانی ، ایجاد انگیزه برای یادگیری و پذیرش مسئولیت ، بهره‌گیری از انتقال تجارب و دانش موجود در پروژه‌ها حرکت به سوی سازمانی یادگیرنده را آغاز می نماید و بدین ترتیب ، در توسعه و تعالی فرهنگ کیفیت حرفه‌ای ، نقشی مؤثر خواهد داشت .

در این راستا ، صاحب نظران و اهل فن ، همواره با تلاش و علم به تجارب گذشته ، به اتکاء هم‌اندیشی و تفکر جمعی ، نکات مبهم و ناشناخته را پایش کرده و در راستای تعالی شناخت و توسعه حرفه‌ای گام برمی دارند . لازم به ذکر است ، مجموعه قوانین ، مقررات ملی و بخشنامه‌های مدون موجود در کشور، از جمله مواردی است که به کمک آنها می‌توان ضمن آشنایی با شرح حدود وظایف دست‌اندرکاران پروژه ، با رعایت اصول فنی کار، به تحلیل صحیح مسائل مربوطه پرداخت.

از آنجایی که پروژه‌های عمرانی در کشور به دلیل تفاوت در نوع پیمان، مبالغ قرارداد ، دستگاه‌های اجرایی ، پیمانکاران ، مشاوران ، دستگاه‌های نظارت ، محل اجرای پروژه و نحوه مواجهه با مسائل اجرایی ، دارای تنوع و پراکندگی قابل توجهی می‌باشند، مستندسازی پروژه‌ها با یکدیگر نیز، اندکی تفاوت خواهد داشت.

شرحی بر محاسبه تاخیرات پیمانکاران

در ضمن ، بهره‌گیری از مجموعه قوانین و بخشنامه‌ها به منظور تحلیل مسائل پروژه، مستلزم آشنایی با حداقل اطلاعات حرفه‌ای می‌باشد.

هدف اصلی از تهیه و تدوین این مجموعه، انتقال تجربه، بالا بردن سطح آگاهی مهندسان مشاور جوان و ایجاد یک منبع کاربردی در زمینه تهیه و رسیدگی به گزارش توجیهی تأخیرات پروژه در قراردادهای سه و چهار عاملی می‌باشد. این کتاب شامل مجموعه‌ای از تجربیات و دیدگاه‌های کارشناسی و شخصی چندین ساله اینجانب در پروژه‌های مختلف بوده و تلاش گردیده تا با طرح مسائل متنوع ، شیوه مواجهه با مسائل اجرایی و نحوه بهره‌گیری از قوانین و بخشنامه‌ها مورد بررسی قرار گیرد. هرچند کتاب حاضر ، ممکن است در برخی از موارد، به طور کامل جوابگوی سؤالات حرفه‌ای و جزئیات مبهم برخی از قراردادهای خاص نباشد، لیکن می‌تواند مقدمه‌ای برای گشایش بحث و تهیه مراجع کامل‌تر قرار گیرد.

لازم به ذکر است استفاده از روش‌های عنوان شده ، اتخاذ تصمیم مناسب و ارائه نظرات کارشناسی صحیح در مواجهه با مسئله تاخیرات ، مستلزم انجام مکاتبات دقیق و مستند سازی صحیح در طول اجرای پروژه و همچنین داشتن اطلاعات جامع و کامل از وضعیت قراردادی می‌باشد که در بخش‌های مربوط به تشریح آنها خواهیم پرداخت. در خاتمه از کلیه دستگاه‌های اجرایی ، مهندسان مشاور و صاحب‌نظران پروژه‌های عمرانی درخواست می‌گردد تا با ارائه نقطه‌نظرات اصلاحی و پیشنهادات خود ، اینجانب را در رفع کاستی‌ها و نواقص موجود یاری نمایند.

بهار ۱۳۹۰

علیرضا حقدوست

A-HAGHDOUST@GUENO-INT.COM

فصل اول

آشنایی با مفاهیم